

Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston päätös oireettoman henkilön hammaslääketieteelliseen KKTT-tutkimukseen pääsyn kriteereistä infektiopesäkkeen varhaiseksi toteamiseksi

Johdanto

Akuutit hammasperäiset infektiot aiheuttavat yleensä oireita ja ovat kliinisesti havaittavissa. Osa näistä infektioista voi kuitenkin olla kroonisia ja täysin oireettomia eivätkä ole havaittavissa suun ja hampaiden kliinisessä tutkimuksessa. Vaikeat pitkäaikaissairaudet ja immuunivastetta heikentävät sairaudet ja hoidot altistavat hammasperäiselle yleisinfektioille, jolloin se saattaa aiheuttaa ongelmia muualla elimistössä. Piilevien infektioiden havaitsemiseksi tarvitaan hampaiston ja leukojen röntgentutkimuksia.

Tausta

Joulukuussa 2018 voimaan tulleen säteilylain (859/2018) 111 §:n perusteella lääketieteellisen säteilyaltistuksen oikeutuksesta on laadittava kyseistä henkilöä koskeva erityinen kirjallinen perustelu silloin, kun oireettomaan henkilöön kohdistuva taudin varhaista toteamista varten tarvittava säteilyaltistus ei ole osa seulontaohjelmaa. Perustelun laatimisessa on noudatettava palveluvalikoimaneuvoston laatimia tutkimukseen pääsyn kriteerejä, mikä vaatimus koskee myös yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettuja terveydenhuollon palveluja. Säteilylaki on voimassa koko Suomessa Ahvenanmaa mukaan lukien. Säteilylailla pannaan täytäntöön säteilyturvallisuusdirektiiviä 2013/59/Euratom.

Hammasperäiset bakteerit voivat aiheuttaa vakavia tulehduksia. Suun bakteerit leviävät hematogeenisesti paitsi verekkäissä toimenpiteissä myös normaalia suuhygieniää ylläpidettäessä. Hyvällä suuhygienialla voidaan ennalta ehkäistä tulehduksia.

Tavoitteet

Näiden kriteerien tarkoituksena on linjata KKTT-tutkimuksen edellytyksiä. Nyt esitetyt kriteerit on laadittu tieteelliseen näyttöön perustuen oireettoman henkilön infektiopesäkkeen varhaiseksi toteamiseksi.

Tavanomaiset röntgentutkimukset kuten intraoraalikuvaus ja panoraamaröntgentutkimus (PTG) ovat tavallisesti riittäviä infektiopesäkkeen varhaiseksi toteamiseksi. KKTT-tutkimus on oikeutettu, kun kyseinen tutkimus on välttämätön osana hammaslääkärin tekemää suun terveydentilan arviota. Kriteerit koskevat 18 vuotta täyttäneitä henkilöitä, koska tieteellinen

näyttö on saatavilla tälle ikäryhmälle. Tämän kriteeristön soveltamisalalla alle 18 vuotiaille henkilöille on tehtävä säteilylain edellyttämä yksilöllinen perustelu ennen KKTT-tutkimuksen tekemistä.

Suun alueen tutkimus on tarpeen myös monessa muussa yhteydessä. Terveystieteiden tutkimuskeskus tarkastelee kuvantamisen tarvetta ja antaa tarvittaessa lisää kriteerejä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi Terveystieteiden tutkimuskeskus palveluvalikoimaneuvosto pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan Terveystieteiden tutkimuskeskus palveluvalikoimaneuvostolle viimeistään **9.1.2026**.

Valmistelijat

Lisätietoa määräysehdoista antavat johtava asiantuntija Ritva Bly, puh. +358 295 163 039, etunimi.sukunimi@gov.fi

Liitteet:

[Kriteerit_KKTT 06112025.pdf](#)

[Valmistelumuistio_KKT7 06112025.pdf](#)

[Beslut om kriterierna för odontologisk konstråletomografi undersökning 06112025.pdf](#)

[Beredningspromemoria kriterier för odontologisk konstråle tomografiundersökning 06112025.pdf](#)

Jakelu:

Eloisa; Tekonivelkirurgia
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Hammas Hohde Oy
Gasellin Hammaslääkärit
Hammaslääkäriasema Omppu
Hammaslääkärikeskus Tullinsuu

Hammasvahti Oy
Harjun terveys
Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä HUS
Diagnostiikkakeskus
Helsingin kaupunki
Suun terv.huolto / Suu- ja Hammaskeskus
Joensuun Hammaskeskus Oy
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue; Hammasradiologia
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kukontorin hammaslääkärit
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue; Hammasradiologia
Lääkäriliitto
Mehiläinen Oy
Mehiläinen Oy
Oral Hammaslääkärit Oyj
Oral Hammaslääkärit Oyj
Oulun ammattikorkeakoulu Oy
(Oamk Oy)
Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy
Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy
Hammasklinikka Tampere, Suvantokatu
Pirha
Kuvantamiskeskus hammasradiologia
PlusTerveys Hammaslääkärit Oy
Pohde
Oulun yliopistollinen sairaala / Hammasradiologia
Pohjanmaan hyvinvointialue, Radiologia
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Kuopion yliopistollinen sairaala
Kuvantamiskeskus, Hammasradiologia
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Sairaalfyysikot ry
Siunsote; Kuvantamiskeskus, hammasradiologia
Suomen Hammaslääkäriseura Apollonia ry
Suomen Hammaslääkäriseura Apollonia ry
Suomen Radiologiyhdistys ry
Suomen Röntgenhoitajaliitto ry
Suomen Terveystalo Oy
Suomen Terveystalo Oy
Terveystalo Tampere Hammaslääkäripalvelut
Säteilyturvakeskus
Säteilyturvallisuusneuvottelukunta
Varha
Varsinais-Suomen kuvantamiskeskus (TYKS), AD2-Röntgen,
Hammasradiologia
Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö sr
Ylivieskan Hammaslääkärit Oy
Ålands Hälso- och Sjukvård Specialsjukvården

1. Soveltamisala

Lausuntonne ehdotetusta kohdasta

2. Kriteerit

Lausuntonne ehdotetusta kohdasta

3. Voimaan tulo

lausuntonne ehdotetusta kohdasta

4. Valmistelumuistio

Lausuntonne ehdotetusta kohdasta

5. Muuta havaittavaa

Muuta havaittavaa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pikkujämsä Sirkku
Sosiaali- ja terveysministeriö

Bly Ritva
Sosiaali- ja terveysministeriö